

‘In de stilte woont de adem van het leven’ (Mt 6: 19-34)

Gemeente van Jezus Messias

De zomer is het jaargetijde waarin je naar buiten gaat. Ideeën opdoen in de natuur. Energie halen uit stevige wandelingen of fietstochten. Genieten van de vogels in de lucht, staren naar velden vol kleurrijke bloemen en duiken in een helderblauw meer. Je ziel laven aan de opbloeiende natuur. Het leven proeven met al je zintuigen. *‘Kom mee naar buiten allemaal, dan zoeken wij de wielewaal. En horen wij die muzikant, dan is zomer in ’t land’*: Zong mijn oma terwijl ze in de tuin zat met een breiwerkje. Voor mij als kind klonk het vrolijk. Ze was dan ook vol vreugde. Alleen begreep ik nooit wat een wielewaal was.

De zomer is in het land. Deze viering is met de titel van het gedicht van Oeke Kruythof te beschouwen als een ‘zomerantifoon’. Een opmaat voor een zonovergoten seizoen. Zeg maar een inleiding op een aantal maanden genieten van Gods goede Schepping.

Oeke Kruythof zit op een zomerochtend in haar kleine achtertuin in Utrecht temidden van weelderige bloemen de zomerzon te ontvangen. Ik ken Oeke als dichteres en weet dat ze helemaal op kan gaan in het in stilte proeven van een klein gebaar. Zoals een duif die neerstrijkt op de schutting en haar nieuwsgierig aankijkt. In stilte de smaak van de zomer tot in je ziel door laten dringen. Oeke weet dit gevoel in een paar woorden te vangen. Dat deze woorden ons vanmorgen mogen inspireren om de juiste toon te vinden om de zomerantifoon te laten klinken. Vol ingehouden zomerse verwachting.

Net als Oeke voor even zorgeloos genieten van de zomer. De titel ‘zomerantifoon’ riep bij mij de bekende tekst uit het evangelie van Mattheüs naar boven:

“Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één dag aan zijn levensduur toevoegen? En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet.” Kortom: ‘Maak je geen zorgen voor de dag van morgen’. Je wordt er namelijk geen gelukkiger mens van. Leef iedere dag alsof het je laatste dag is.

Maar kun je wel zorgeloos genieten van de zomerzon als de NOS nieuwsapp op je iPhone een continue stroom van negatief nieuws genereert? De voorpagina van de krant leest als een ellenlang kyrië. Slechte berichten uit de wereld.

Nieuwsberichten als: oorlog in Oekraïne, woedende boeren, wooncrisis, zorgcrisis, crisis in de politiek, nationaal en internationaal. Om er eens een paar te noemen. Ze slaan je lam. De zomertiffoon begint wat vals te klinken.

Voor je het weet laat je je leven, je humeur, je vertrouwen in de toekomst, bepalen door het nieuws uit krant, journaal, instagram of nieuwsapp. Gekrakeel van influencers, tweets van zogenaamde nieuwsgoeroes. Het negatieve nieuws is verpletterend. Laat ik al mijn gouden momenten vergallen door slecht nieuws, of ga ik er gedoceerd mee om? Je zorgen maken voegt geen enkele dag aan je leven toe. Integendeel. Het frustreert je dagelijkse portie genieten.

Ik geloof van harte dat de Eeuwige wil dat ik en wij allen hier, ook genieten van het goede om ons heen. We zijn ook geroepen om regelmatig in een zekere zorgeloosheid te kijken naar de 'lelies in het veld'. Genieten als tegenhanger van al het negatieve om ons heen. 'Lechaïem'; op het leven. Als een proteststem tegen het kwaad dat om ons heen woedt. Het is ook een evangelische taak om ons het genieten niet te laten ontnemen.

Vorige week liep ik tijdens onze vakantie in Zwitserland met onze kleinzoon aan de hand langs een meer vlak bij de camping. Een gouden moment. Hij had zijn kleine handje in die van mij want een nieuwe omgeving is best spannend. Toen ik daar zo met hem liep met uitzicht op een prachtig meer, omringd door bergen met boven ons een helblauw baldakijn, dacht ik: wat is het leven mooi, wat is er veel om dankbaar voor te zijn. Tegelijk kwam er zo'n protestants zeurdrig stemmetje in mij naar boven, dat vraagt: mag dit wel? Zo zorgeloos wandelen langs de oever van een meer terwijl grote delen van de wereld in brand staan? Irritant toch, altijd weer die protestantse dissonant: weer even een schuldgevoel aanpraten. Het donkere gereformeerde wolkje dat precies voor de zon gaat staan. Een zeverige oorwurm.

Ik zeg niet dat we onze ogen moeten sluiten voor al het negatieve in de wereld. Maar je zorgen maken voegt niks positiefs toe. Ik stel voor om een elfde gebod op onze kerkdeur te plakken: **"Gij dan zal genieten"**. Of in de woorden van Prediker, de huisfilosoof van de kerk: "En natuurlijk is het ook goed als een mens rijkdom heeft gekregen van God en bovendien de gezondheid bezit om er van te kunnen genieten. Houden van je werk en je plaats in het leven aanvaarden, dat is werkelijk een geschenk van God", aldus wijsneus Prediker (Pr 5: 18-19).

De Messias wil dat een mens eerst het Koninkrijk van God zoekt dan dat hij of zij zich zorgen maakt. “Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.”

Goed doen, grechtigheid nastreven, op persoonlijke schaal, dat is onze opdracht. Doe goed en werp je zorgen overboord. Het is uiteindelijk de Eeuwige die samen met de mens de aarde zal bewaren. Dit vertrouwen geeft hoop.

Als iedereen die weg van het koninkrijk zou gaan hoef je je inderdaad geen zorgen te maken om voedsel en kleding. Want jij hebt oog voor de ander en de ander heeft oog voor jou. Jij wilt de ander tot zijn recht laten komen en de ander wil jou tot je recht laten komen. Dan zullen alle andere dingen je er inderdaad bij gegeven worden. Het koninkrijk van God wordt concreet als we de werken van barmhartigheid serieus nemen. Zorgen voor de zieken, allen die hulp nodig hebben, aandacht vragen voor de vreemdeling. Zo zorgen we voor elkaar; de één voor de ander en andersom. Ook hier is vertrouwen een kernwoord. Vertrouw er op dat de ander je ziet staan en je niet laat vallen.

“In de stilte woont de adem van het leven”, luidt de eerste zin uit het gedicht ‘Zomerantifoon’ van Oeke. Om je zorgen opzij te zetten en je te richten op het hoopvolle, is stilte belangrijk. Misschien zou je stilte ook kunnen vervangen door ‘lummelen’ of ‘vervelen’. Niets doen om de ‘adem van het leven’ te ontdekken. Ik versta ‘de adem van het leven’ als energie. De tijd van de zomer, is een tijd voor buiten zijn. De natuur proeven en genieten van Gods goede schepping. Dan ervaar je dat de vogels nog steeds door de lucht vliegen en bloemen de velden kleuren.

De stilte helpt goed te kijken naar het goede om ons heen. Het blauw, groen, rood van een border vol bloemen. De strakblauwe hemel; het zomerse licht in overvloed. Zoals de kleuren van de zomer, intens, zo wil ik leven.

Moge het zo zijn
Jeroen Jeroense
De Ruimte 23 juni 2022

Zomerantifoon

In de stilte
woont
de adem van het leven

dat wist ik
die zomerochtend
zittend in de achtertuin
te midden van
de weelderige bloemen
en die ene duif
die neerstreek op de schutting
en vriendelijk nieuwsgierig
naar mij keek

in de stilte
woont
de adem van het leven

Oeke Kruythof